

SCHOKLAND

IN MAKKELIJKE TAAL

Uitgeverij Eenvoudig Communiceren | Lezen voor Iedereen

eenvoudigcommuniceren.nl | lezenvooriedereen.be

Voor meer informatie over *Leeslicht*: leeslicht.nl

Deze uitgave is een bewerking van *Schokland* van Saskia Goldschmidt, gepubliceerd door Uitgeverij Cossee (Amsterdam, 2018).

Bewerking in eenvoudig Nederlands: Rose Heliczzer
Redactie en vormgeving: Eenvoudig Communiceren
Coverbeeld: Shutterstock
Druk: Easy-to-Read Publications

© 2020 | Uitgeverij Eenvoudig Communiceren, Amsterdam
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 90 8696 492 5

NUR 286

SCHOKLAND

Saskia Goldschmidt

IN MAKKELIJKE TAAL

Dit boek heeft het keurmerk Makkelijk Lezen

Januari 1993

Om de boerderij Schokland te bereiken, moet je na supermarkt Plus twee kilometer het betonpad volgen. Het betonpad loopt dwars door de weilanden. Er ligt maar één bocht in de weg. De Plus is de enige winkel die in het dorp is overgebleven.

Op de tweede zaterdag van 1993 zegt Ootje Koridon tegen haar dochter Trijn: 'Morgen komt een boeren-echtpaar op bezoek. Jij moet er ook bij zijn.' Ootje is druk bezig een wit tafelkleed te strijken. 'Waar komen die mensen voor?', vraagt Trijn. Haar moeder kijkt niet op van de strijkplank. 'Trek je beste kleren aan', is alles wat ze zegt.

's Avonds, als Ootje de woonkamer poetst, vraagt Trijn het aan Zwier, haar vader. Zwier zit zoals elke avond bij de kachel in de keuken.

'Pa? Wat komt dat boeren-echtpaar doen?'

Zwier tikt met zijn pantoffel op de grond. Hij staart naar de vlammen in de kachel. Met zachte stem zegt hij: 'Werk maar gewoon mee. Je moeder doet haar best.'

'Haar best voor wat?', vraagt Trijn. Ze fluistert.

'Wat heb ik met die oude mensen te maken?'

'Het echtpaar brengt hun tweede zoon mee', zegt Zwier. 'Ze bedoelt het goed.'

Hij legt nog een blok hout op het vuur.

De volgende ochtend ziet Trijn een oude Volkswagen-bus aankomen. Langzaam rijdt de bus het erf op. Voorin zitten drie heel grote mensen. Het ziet er krap uit in de bus.

De bus stopt vlak voor haar voeten. Een boer, een boerin en hun tweede zoon stappen uit.

De boerin is netjes gekleed. Ze bekijkt Trijn van top tot teen. De tweede zoon steekt zijn linkerhand uit. De rechterhand is misvormd en lijkt op een klauw.

Rond de tafel proberen ze een gesprek te voeren, theekopjes in de hand.

'Uw boerderij heeft een goede ligging', zegt de boerin.

Trijn zegt niks. Ze kijkt de tweede zoon zo min mogelijk aan. Hij zit onder de puisten. Het gesprek gaat niet makkelijk.

Ootje neemt haar dochter mee naar de keuken.

‘Even de borrelhapjes halen’, zegt ze tegen haar gasten.

‘Doe eens wat beter je best!’, sist ze tegen Trijn als ze in de keuken zijn. ‘Die jongen is verlegen, maar het is een beste vent.’

Trijn gaat de tafel langs met een bakje pinda’s. Als ze bij de boerenzoon is, moet ze denken aan een stukje uit de krant. Daarin stond dat je van pinda’s puisten krijgt. Ineens is het stil. Iedereen kijkt naar Trijn. Dan beseft ze dat ze het per ongeluk hardop heeft gezegd. Ze hebben haar allemaal gehoord. Het bezoek is snel afgelopen.

Ik kan het nooit goed doen, denkt Trijn. Behalve als ik met een lelijke boerenzoon trouw. En dat wil ik niet. Ik kan beter weggaan. Weg van de leegte van het land, waar de mist ’s ochtends te lang boven de sloten blijft hangen.

Op een zondagochtend is het zo ver. Trijn loopt echt weg. Met alleen een tas waar jurkjes, te hoge hakken en make-up in zitten. Samen met een foto van Jort.

En een aansteker die ze uit het pakje tabak van Zwier heeft gestolen. Op de plek waar de aansteker zat, laat ze een briefje achter met twee keer 'sorry' erop. Een keer voor het weglopen. En een keer voor het stelen van de aansteker.

Trijn gaat naar Harm. Die kent ze van de boerderij van Fokko. Daar komt ze al jaren. Fokko's boerderij is verwaarloosd. Binnen staan twee banken op een oud kleed. Aan de muur hangen gitaren. Er staat een oud drumstel. Hier repeteert Fokko met zijn band. Het enige wat Fokko wil doen, is muziek maken, drinken, blowen en meiden versieren. Hij leeft van een uitkering. Soms treedt Fokko's band op in de kroeg. Dan worden ze niet betaald met geld, maar met drank.

Trijn was altijd graag op de boerderij van Fokko als de band repeteerde. Samen met andere jongeren uit de buurt blowde ze soms, of dronk ze bier. Ze moesten schreeuwen om boven de herrie van de band uit te komen.

Op een dag ontmoette Trijn op de boerderij Harm, een jongen met blauwe ogen en bruine krullen. Harm kwam uit de stad.

Op de eerste avond bij Fokko zei Harm dat Trijn heel goed kon zingen. Nog nooit had iemand haar zo'n compliment gegeven! Trijn voelde zich gezien.

Ze ging met Harm naar een van de lege stallen.
Harm zoende haar. Het was heel opwindend.
Zo zoenden de jongens uit het dorp niet!
'Ik wil je', hijgde Harm.
Hij probeerde onder haar rok te komen.
'Niet zo snel. We kennen elkaar nog maar net', zei
Trijn
Maar Harm luisterde niet. Hij zette meer kracht.
Boos duwde Trijn hem weg.
'Als je me echt leuk vindt, wacht je maar', zei ze.
'Maar je vond het wel lekker', zei Harm.
Hij gaf haar een briefje met zijn adres erop.
'Je bent altijd welkom', fluisterde hij in haar oor.

De dagen erna kwam hij steeds terug naar Fokko,
speciaal voor haar.
Na een paar maanden nam ze hem mee naar huis.
Haar moeder schonk thee in, Trijn sneed de
appeltaart. Die had ze zelf gebakken met appels uit
de tuin.
Toen begonnen de vragen.
'Ben je een boerenzoon?', vroeg Ootje.
'Nee', zei Harm. 'Dat ben ik niet.'
Harm heeft zijn school niet afgemaakt. En hij wil
geen boer worden.
'Heb je nog andere interesses naast muziek?', vroeg
Zwier.
'Ja, uw dochter natuurlijk', zei Harm. Hij lachte.

Niemand lachte mee.

Ootje keek ontevreden. Haar mond trok in een dunne streep. Ineens begon ze te vertellen over Jort. Trijn schrok. Ze praatten nooit over Jort. En als er al iets over gezegd werd, dan spraken ze van het Ongeluk, ze zeiden nooit Jorts naam. Daarna was het altijd even stil. Een pijnlijke stilte. Een stilte vol verwijten van Ootje. Jort, haar oudste zoon, was boer in hart en nieren. Hij zou de boerderij overnemen. Toen gebeurde het Ongeluk. Nu heeft ze alleen Trijn nog maar. Zwier loopt sinds het Ongeluk steeds krommer. Alsof hij een zware last draagt. Al zijn stoerheid van vroeger is verdwenen. Hij spreekt Ootje nooit meer tegen.

Eerst snapte Trijn niet waarom haar moeder over haar dode broer begon. Zeker niet op dit moment aan de keukentafel, met de kruimels appeltaart op het plastic tafelkleed. Wat had Harm met Jort te maken?

Toen begon Ootje over de boerderij. Die is al van Zwiers familie sinds hij gebouwd werd in 1859. Dertig jaar daarvoor kwam een van de voorouders van Zwier als kleine jongen naar dit stuk land in Groningen. Het kind had een overstroming overleefd. Er was niks meer over van het eiland Schokland in de Zuiderzee, het eiland waar hij vandaan kwam. Zijn familie had het niet overleefd.

Doodarm en alleen was de jongen een nieuw leven begonnen. Hij bouwde met zijn eigen handen een boerderij, die hij Schokland noemde. Daarna is de boerderij altijd in de familie gebleven.

‘Trijn heeft geen talent voor de melkveehouderij’, zei Ootje aan de keukentafel. ‘Ze heeft een man nodig die de koeien kan verzorgen. Een man die ons bedrijf kan overnemen. Die man ben jij niet, Harm. Jullie kunnen maar beter stoppen.’

Ootje stond op. Wat haar betreft was het bezoek van Harm afgelopen.

Maar Trijn vroeg aan Harm: ‘Wil je de melkstal zien?’

Harm liep achter haar aan. Maar hij wilde de stal niet in omdat zijn puntlaarzen dan vies zouden worden. Toen nam Trijn hem mee naar de schuur. Achterin was een kleine werkplaats. Daar zette Jort altijd dode vogels op. Trijn had vaak gekeken hoe hij dat deed. Jort had een kleine, kleurrijke verzameling vogels. Ze stonden in glazen kastjes aan de muur. Jort was vooral trots op de pauw. Het beest stond boven op de kast. Zijn lange, blauwe veren hingen over het donkere hout van de kast. Jort noemde de werkplaats zijn dodevogelmuseum.

Harm liep langs de vogels. Hij staarde naar een uil. Toen las hij het krantenknipsel dat aan de muur hing. Over een winkel in Parijs met opgezette dieren.

Vogels, vissen en zelfs roofdieren zijn er te zien.
'Jort is daar geweest op schoolreis', vertelde Trijn.
Haar broer zou haar op een dag meenemen naar
Parijs om haar die winkel te laten zien.
'Jort is een griezel', zei Harm.
'Echt niet!', riep Trijn boos. Daarna bracht ze Harm
naar buiten.
'Vind jij hetzelfde als je moeder?', vroeg Harm. 'Over
onze toekomst?'
Trijn schudde nee.
Harm sloeg zijn armen om haar heen.
'*I love you*', zei hij. 'Je hoeft niet te doen wat je
moeder wil. Kom met mij mee. Dan word je
zangeres in mijn band.'

Dat was drie weken geleden. Ze had Harm niet meer
gezien, ook niet bij Fokko. Toch vertrekt ze naar de
stad, op zoek naar Harm.